

**Кантрольная тэставая работа 9 клас
Варыянт 1**

A1. Адзначце выразы, якія не з'яўляюцца словазлучэннем:

- 1) вясёлы і шчыры;
- 2) насупраць дома;
- 3) сорок тры;
- 4) цікавая сустрэча;
- 5) карыстацца ў маўленні.

A2. У складаным сказе з рознымі відамі сувязі можа быць:

- 1) тры часткі;
- 2) дзве часткі;
- 3) чатыры і больш частак.

A3. Дапішыце неабходны варыянт:

У складаных сказах камбінаванай будовы часткі могуць быць звязаны:

- 1) злучальным словам і падпарадкавальнай сувяззю;
- 2) падпарадкавальным злучнікам **бо** і злучнікам **таму што**;
- 3) злучальнікам **а** і **але**;
- 4) злучальнай, падпарадкавальнай і бяззлучнікавай сувяззю.

A4. Адзначце сказы, у якіх на месцы пропуску абавязкова ставіцца працяжнік:

- 1) Ягадкі журавін _ як кропелькі зніклі расы.
- 2) Аптымiзм _ гэта ўласцівасць душэўнага здароўя.
- 3) Пяць у шэсць _ трыццаць.
- 4) Задача выпускніка _ правільна абраць свой далейшы шлях.
- 5) Сябра _ не грыб, у лесе не знойдзеш.

A5. Адзначце сказы з аднароднымі членамі, дзе прапушчаны знакі прыпынку:

- 1) Пытаўся Іван у лесніка пра ўсё пра жыццё звяроў і птушак, пра паасобныя расліны, пра работу ў лясніцтве.
- 2) Мы ў сэрцы носім радасць ды пераможна распраўляем крылы.
- 3) Пад кашлатай бярозкай або маладой сасонкай убачыш першы баравік.
- 4) То з аднаго боку то з другога боку праглядаліся стрэхі хат, пакрытыя белым снегам.
- 5) Сойкі без стомы збіраюць шышкі і арэхі, і жалуды.

A6. Адзначце сказы, у якіх выдзеленыя курсівам словы трэба выдзеліць коскамі:

- 1) Гэтая золкая раніца *здаецца* мне самай цёплай і яснай.
- 2) І верас *здаецца* полымем гарыць і зіхаціць на сонцы.
- 3) Да творчасці чалавека *часам* змушае не толькі покліч душы, але і іншыя абставіны.
- 4) Скарына *безумоўна* мог атрымаць ступень доктара медыцыны і ў іншым універсітэце.
- 5) І з вамі *дзеці* хачу паверыць у дабрыню і ў шчыры свет без хмар.

A7. Адзначце сказы, у якіх знакі прыпынку расставлены правільна:

- 1) Месяц, ласкавы і нясмелы, сарамліва выглядаў з-за далёкага лесу.
- 2) Млява пагойдваецца, пацягнутае рэдкім туманам, возера.
- 3) Некалі на гэтым хутары жыў каваль па мянушцы Жалезны.
- 4) Захоплены спевамі жаўрука я прысеў на пянёк.
- 5) Іван, камандзір разведкі, вярнуўся да вогнішча хмурны.

A8. Адзначце сказы, у якіх выдзеленыя курсівам канструкцыі неабходна выдзеліць коскамі:

- 1) Усе студэнты *за выключэннем першакурснікаў* памятаюць цудоўныя лекцыі прафесара Салаўёва.
- 2) *Адшапацеўшы маладою ніўкаю* каханне заблукала паміж росамі.
- 3) Маці слухала маё апраўданне *ўсміхаючыся*.
- 4) Куды ж ты сабраўся *на ноч гледзячы?*
- 5) Там *за шырокім гасцінцам* размясціўся лагер турыстаў.

A9. Адзначце сказы, у якіх на месцы пропуску неабходна паставіць коскі:

- 1) Віталь жыў з бабуляй _ як у Бога за пазухай.
- 2) Па абодва бакі чыгункі _ нібы вартавыя _ стаяць магутныя дубы.
- 3) Сцяблінка _ быццам вырастае з трох далоняў-лістоў.
- 4) Твая мара _ нібы чарадзейная казка.
- 5) Вакол ляжалі _ як віцязі на полі бітвы _ паваленыя дрэвы..

A10. Адзначце складаназлучаныя сказы, у якіх на месцы пропуску ставіцца коска:

- 1) А назаўтра расчысцілася неба _ і сонца пачало прасушваць зямлю.
- 2) Сонца паднялося досыць высока _ але ў сасонніку гарачыні яшчэ не адчувалася.
- 3) Дрэвы глядзяцца ў ваду _ і кроны іх з кожным лісточкам выразна адбіваюцца ў ціхай плыні.
- 4) На жаль, маўчала возера ў тумане _ ды вербы плакалі ў цішы.

5) Хвіліна _ і з бездані начной уніз ляцяць зоры.

A11. Адзначце складана залежныя сказы, у якіх неабходна паставіць дзве коскі:

- 1) Яшчэ не раз у час трывожны ўспомню край, дзе мы раслі і дзе на залітай сонцам поўні танцуюць белыя буслы.
- 2) Пад трапяткую цішыню што ахінула край дрымотай у вочы ландышу зірну.
- 3) Стала так ціха што чуваць было як шапоча лісце таполяў на вуліцы.
- 4) Вы павінны памятаць што калі нікога няма ў пакоі не маеце права туды заходзіць.
- 5) У тое лета не вярнуся дзе росным ранкам белы бусел над нашай хатай пралятаў.

A12. Адзначце бяззлучнікавыя сказы, у якіх на месцы пропуску ставіцца працяжнік:

- 1) Даспелым жытам пахне цёплы вечар _ расой і мёдам пырскае трава.
- 2) Папрацуеш старанна на зямлі _ яна шчодро аддзякуе табе.
- 3) У вачах Міколка ззяла радасць _ ён выканаў сакрэтны абавязак.
- 4) Яшчэ імгненне _ раскрыўся парашут.
- 5) Добра працуеш _ павагу маеш.

A13. Адзначце складаныя сказы з рознымі відамі сувязі частак:

- 1) Так ужо атрымалася, што ў ліцэі, у якім Адам Міцкевіч спадзяваўся ўладкавацца на працу, вакантнага месца не знайшлося.
- 2) Пакуль слава продкаў яшчэ святая для народа, няма нічога страшнага, але калі яна будзе зняважана, прыніжана, то ўсё прапала.
- 3) Вітала неба нас без хмараў, квітнеў звяночкаў зарапад, і дні малінавым нектарам цяклі за сіні далягляд.
- 4) І імкліва ў неба ўзлятае кожная птушка, бо яе дом не толькі на зямлі, але і на небе.
- 5) Калі скончылася навальніца і неба праяснілася, я нарэшце ўбачыў сонца.

A14. Адзначце сказы з прапушчанымі знакамі прыпынку:

- 1) Хлопчык усклікнуў: “Якая цудоўная раніца”
- 2) Маці сумна сказала: “Гэта не журавы, гэта буслы з суседняй вёскі”.
- 3) “Я ўчора прыехаў, – прамовіў Андрэй Пятровіч і дадаў – Дадому паеду ў суботу”.
- 4) “Мяркуйце аб чалавеку па яго справах, – сказаў бацька – а не па прыгожых словах”.
- 5) “Эх, і прыгожыя ў вас мясціны!” – сказаў настаўнік, каб разгаварыцца з палешуком.

Тэст Б

Прачытайце тэкст і выканайце заданні:

- (1) Памаленьку, але з кожным днём усё смялей і ўладарней наступала вясна. (2) Снег проста ўважавідкі асядаў, змрачней і адсоўваўся як мага далей. (3) Удзень капала са стрэх. (4) Паветра вільгатнела, святлела. (5) Ні з таго ні з сёння сярод белага дня галасіста спявалі пеўні, і на прагалінах капашыліся вераб'і. (6) Зіма, праўда, не хацела здавацца, храбрылася. (7) Ноччу браўся яршысты марозік, сцягваў тонкім лядком лужыны. (8) Ранкам церусіў халодны дожджык... (9) Восень

Б1. Вызначце і запішыце стыль тэксту:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б2. Вызначце тып тэксту і запішыце:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б3. Вызначце і запішыце тып другога сказа паводле мэты выказвання:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б4. Знайдзіце ў тэксце назывны сказ і выпішыце граматычную аснову:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б5. Знайдзіце і выпішыце з тэксту пабочнае слова:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б6. Вызначце і запішыце тып пятага сказа паводле структуры:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Адказы**I варыянт**

A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10	A11	A12	A13	A14
1, 2, 3	1,3	4	2, 3, 4	1, 4, 5	2, 4, 5	1, 5	1, 2, 5	2, 5	2, 3	2, 3	2, 4, 5	2, 3	1, 3, 4

Б1	Б2	Б3	Б4	Б5	Б6
мастацкі	апавяданне	апавядальны	Восень	праўда	складаназлучаны

Кантрольная тэставая работа 9 клас
Варыянт 2

A1. Адзначце выразы, якія з'яўляюцца словазлучэннем:

- 1) пяцьдзясят другі;
- 2) пералівісты званок;
- 3) вакол лесу;
- 4) прыйсці на экзамен;
- 5) спагада і паразуменне.

A2. Выберыце правільны варыянт адказу:

Складаны сказ з рознымі відамі сувязі – гэта сінтаксічная канструкцыя, у якой:

- 1) часткі аб'ядноўваюцца ў адно цэлае без удзелу злучнікаў, а пры дапамозе інтанацыі і сэнсавых адценняў;
- 2) сэнсава-граматычныя адносіны паміж часткамі афармляюцца з дапамогай падпарадкавальных злучнікаў і злучальных слоў, пры гэтым адна частка падпарадкоўваецца другой;
- 3) дзве і больш частак, звязаных паміж сабой з дапамогай інтанацыі і злучальных злучнікаў;
- 4) не менш як тры часткі, звязаныя паміж сабой рознымі відамі сувязі.

A3. Якое з прыведзеных азначэнняў правільнае?

- 1) Складаным называецца сказ, у якім, акрамя дзейніка і выказніка, ёсць даданыя члены сказа.
- 2) Складаным называецца сказ, які складаецца з двух (ці болей) частак, і адна частка падпарадкоўваецца другой.
- 3) Складаным называецца сказ, у якім ёсць аднародныя члены сказа.

A4. Адзначце сказы, у якіх на месцы пропуску абавязкова ставіцца працяжнік:

- 1) Дабрыня _ гэта самы светлы талент.
- 2) Жывіца _ не вадзіца.
- 3) Твае вочы _ нібы дзве крыніцы.
- 4) Наша мэта _ даследаваць гэты старажытны край.
- 5) Пяць і сем _ дванаццаць.

A5. Адзначце сказы з аднароднымі членамі, у якіх прапушчаны знакі прыпынку:

- 1) Лес натхняе чалавека любіць ды шанаваць усё жывое на Зямлі.
- 2) Люблю ліпнёвы грыбасей і ціш палёў, і водар мяты.
- 3) Васіль стаяў ля весніц ні жывы ні мёртвы.
- 4) Шумныя асеннія бярозы нагадвалі мне пра былое каханне.
- 5) Дамы, дрэвы, сілуэты караблёў усё было размыта, як на японскіх гравюрах.

A6. Адзначце сказы, у якіх выдзеленыя курсівам словы трэба выдзеліць коскамі:

- 1) Сопкі на тым беразе былі *відаць* ледзь не кожным сваім дрэўцам.
- 2) Воіны збіраліся *відаць* ісці на дапамогу князю Кейстуту.
- 3) *Жыццё* ты стэп, што выгараў да краю, дрыготкі ліст на восеньскім галлі.
- 4) Мы з настаўнікам закрунулі *нават* тэму кахання, але ў літаратурным плане.
- 5) *На жаль* мая прага да новых адкрыццяў сутыкалася з неразуменнем бацькоў.

A7. Адзначце сказы, у якіх знакі прыпынку расставлены правільна:

- 1) Прыцярушаныя снегам яны на дрэвах здаюцца аксамітнымі.
- 2) Прадслава (унучка Усяслава) пераняла ад дзеда вялікі духоўны запал.
- 3) Лагодны ветрык, напоўнены ляснымі пахамі, лашчыў галіны.
- 4) Аздобленыя маладзенькімі шышачкамі, сосны цягнуліся гонкім борам уздоўж возера.
- 5) Майстар па прозвішчы Музыка вырабляў цудадейныя па гучанні жалейкі.

A8. Адзначце сказы, у якіх выдзеленыя канструкцыі неабходна выдзеліць коскамі:

- 1) Там *за высокім бетонным бардзюрам* і дзень і ноч ішла будоўля.
- 2) Ранкам птушкі зноў вяртаюцца на свае ўлюбёныя месцы *напаўняючы дуг звонкімі галасамі*.
- 3) У такой складанай сітуацыі нельга сядзець *склаўшы рукі*.
- 4) Хлопчык бег у бок вёскі *не азіраючыся*.
- 5) Берагі Нарачы *апрача паўночнага і паўднёвага ўкрыты лесам*.

A9. Адзначце сказы, у якіх на месцы пропуску неабходна паставіць коскі:

- 1) На лаўку апусціўся кляновы ліст, чырвоны _ як гусіная лапка.
- 2) Кожная кветачка _ нібы абведзена дзіцячай рукой.
- 3) На галінах _ нібы цацкі на навагодняй елцы _ свецяцца бела-жоўтым водсветам антонаўкі.
- 4) Усе грыбы былі _ як на падбор.

A10. Адзначце складаназлучаныя сказы, у якіх на месцы пропуску ставіцца коска:

- 1) Дакранешся да галінкі _ і на цябе абрынецца снежны абвал.
- 2) Свяціла зыркае восеньскае сонца _ і разгараўся цудоўны дзень залатога бабінага лета.
- 3) Хай свішчуць івалгі ранкам росным і салаўі нам пяюць па начах.
- 4) Ужо добра сцямнела _ а снежавыя крупіны ўсё сыпаліся і сыпаліся з нізкага неба.

5) Можа, з гадзіну грывеў гром _ і ішоў праліўны дождж.

A11. Адзначце складана залежныя сказы, у якіх неабходна паставіць дзве коскі:

1) Народ які не ведае і не хоча ведаць свайго мінулага ніколі не будзе мець будучыні.

2) Бачу як хістаецца ад ветру асіна і як дрыжыць на ёй апошні ліст.

3) Я вывяжу словы тугім перавясла каб родная мова ў сэрцы не згасла.

4) Часам прыходзіць да чалавека такое імгненне калі хочацца пабачыць тыя мясціны дзе некалі хадзіў у маленстве.

A12. Адзначце бяззлучнікавыя сказы, у якіх на месцы пропуску ставіцца двукроп'е:

1) Сонца ціха скацілася з горкі _ месяц белы таёмна свеціць

2) Адмовішся пісаць _ загінеш як мастак.

3) Я ведаў здаўна _ кветкі без чалавечай ласкі расці не будуць.

4) Я выйшаў на ганак і аж зажмурыўся _ у вочы балюча ўдарыла ранішняе святло.

5) Ісці было цяжка _ спад быў круты, калючы гушчар раніў рукі.

A13. Адзначце складаныя сказы з рознымі відамі сувязі частак:

1) Ды ўспомніцца між курных хатак, дзе багнай дыхаюць лаўжы, што з чэсцю рускага салдата паручнік Лермантаў служыў.

2) Дажду яшчэ не было, але перуны ляскалі бесперапынна, нібы спаборнічалі, хто мацней лясне.

3) Гаспадар глядзеў за дарогай, хоць яна, відаць, была яму добра знаёмаю, а Калатай любавалася ляснымі пейзажамі.

4) Успомню маленькі вішнёвы паўстанак, дзе самыя цёплыя промні і самы пагодлівы ранак.

A14. Адзначце сказы з прапушчанымі знакамі прыпынку:

1. “Нас напаткала шчасце: такія гарлачыкі на рацэ рэдка сустрачэш, – сказаў хлопец і дадаў – Мяне завуць Віктар”.

2. “Я не проста люблю мастацтва, – адказаў Агіевіч, – я захапляюся прыгожымі і найбольш старадаўнімі рэчамі”.

3. Дзед Астас сказаў: “Раскажу я вам, мае сябры не казку, а самую чыстую быль”.

4. “Будучыня ў сённяшнім, але будучыня і ў мінулым” – пісаў А.Франс.

5. Настаўніца спытала ў Ганны: “Куды ты збіраешся паступаць пасля школы”

Тэст Б

Прачытайце тэкст і выканайце заданні:

(1) Даўно з усіх кветак найбольш люблю бэз. (2) Бэз расцвітаў якраз у час школьных экзаменаў. (3) Букет ружова-сініх кветак заўсёды стаяў на сталё, засланым чырвоным абрусам. (4) За сталом сядзелі строгія экзаменатары, а на ім былі акуратна раскладзены білеты. (5) Які з іх выбраць? (6) Падыходзячы да стала, я заўсёды хваляваўся. (7) У такія хвіліны я, безумоўна, не звяртаў увагі на бэз. (8) Затое пасля экзамену пах бэзу да самага вечара п'яніў мне галаву.

Б1. Вызначце і запішыце стыль тэксту:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б2. Вызначце тып тэксту і запішыце:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б3. Вызначце і запішыце тып пятага сказа паводле мэты выказвання:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б4. Знайдзіце ў тэксце пэўна-асабовы сказ і выпішыце граматычную аснову:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б5. Знайдзіце і выпішыце з тэксту пабочнае слова:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Б6. Вызначце і запішыце тып чацвёртага сказа паводле структуры:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Адказы**II варыянт**

A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10	A11	A12	A13	A14
2, 4	4	2	1, 4, 5	2, 5	2, 3, 5	2, 3	1, 2, 5	1, 3	2, 4	1, 4	3, 4, 5	2, 3	1, 3,4, 5

Б1	Б2	Б3	Б4	Б5	Б6
мастацкі	апавяданне	пытальны	люблю	безумоўна	складаназлучаны